

Telefon št. 3040.

VOJNI INVALID

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega 25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din. — Naročnina mesečno 1 Din. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani. — Št. Peterska vojašnica. Telefon št. 3040.

Novo leto.

Zopet prehajamo iz starega v novo leto. In sicer nam bodoče novo leto zopet nekaj obeta.

Naše združenje, ki smo ga v preteklem letu zopet utrdili in oživili, je v polnem razmahu dela za naše vprašanje. Pripravilo je pogoje za zboljšanje invalidskega zakona in napravilo tudi svoj načrt, ki naj v novem letu postane naš dodatni invalidski zakon.

Staro leto je bilo polno bridkosti in trpljenja za naše vojne žrtve. Razmere in svetovna kriza je poglala naše vrste v skrajno trpljenje. Mnogi nimajo ob novem letu potrebnega stanovanja, jela in oblačila in imajo edine želje, da bi bilo vsaj odslej boljše.

Pogoji zboljšanja, ki jih posnamejo po načrtu, katerega smo deloma objavili v tej številki, jih gotovo še ne bodo popolnoma zadovoljili, toda treba je pomisliti na današnje možnosti. Težko je dati vsakemu svoje. Priznavati je

treba vse zasluge in pravice, ki gredo siheurnemu ponabijenemu borcu in vsaki vojni žrtvi, toda moramo si biti tudi v svesti, da vsega ne more nihče nadomestiti. Življenje vojnih žrtev je pač trnjeva pot, ki jo je napravila usoda. — Upamo, da tudi s tem, kar bomo pridobili, še ni izrečena zadnja beseda. Mi bomo stremeli še za zboljšanjem v duhu in času razmer. Danes stopamo z našim načrtom pred naše javne državne predstavnike in pred celo javnost in kličemo:

»Srečno novo leto, ki naj nam prinese zboljšanje položaja s sprejetjem našega načrta invalidskega zakona!«

Srečno in veselo novo leto voščijo vsem članom in članicam:

Oblastni odbor z vsemi Krajevnimi odbori, Invalidska zadruga, Vzemna pomoč ter uredništvo in uprava »Vojnega invalida«.

Želzniške legitimacije za civilne in vojaške upokojujence, invalide in njih rodbine.

Vsi upokojujenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene želzniške legitimacije leta 1928 in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se vabijo, da jih vrnejo do 31. decembra 1932 finančni direkciji, odseku za računovodstvo — pokojninski referat — v Ljubljani.

Da se pa more izposlovati pravočasno izstavitve novih želzniških legitimacij pri direkciji državnih železnic, naj se prošnjam priloži slika, znesek 10 Din v gotovini in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice.

One želzniške legitimacije pa, katerim koncem tega leta ne bo potekla še petletna veljavnostna doba, naj se predlože za podaljšanje zgoraj omenjenemu uradu čimprej, najkasneje pa do 20. januarja 1933.

Šele tekom leta 1933 vložene prošnje za izstavitve novih želzniških le-

gitimacij se ne bodo predlagale direkcijski državnih železnic posamezno, ampak le v posameznih partijah in največ dvakrat mesečno. — Take zakasnele prošnje naj se torej vlagajo pravočasno in ne šele tik pred dnevom, ko se te legitimacije že rabijo.

Pri tej priliki opozarjamo tudi vse upokojujence in upokojujence, naj premembe bivališč javijo vsaj do 10. vsakega meseca, ker se po tem terminu prično že odpošiljati čekovne nakaznice podružnici poštne hranilnice. Vsem morebitnim reklamacijam, vlogam in prošnjam v pokojninskih zadevah naj se prilaga tudi zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice ali pa vsaj navede številka likvidacijskega lista, ker se na ta način omogoča hitrejša in lažje poslovanje.

Finančni direktor.

Načrt spremem in dopolnitev v invalidskem zakonu.

Središnji odbor smatra, da je treba izvršiti sledeče spremembe in dopolnitve in sicer:

§ 4.

Za prvim odstavkom je treba dodati novega, ki naj se glasi:

Istotako se smatrajo za vojne invalide one osebe, katere so v času vojne vršile vojno dolžnost v operativnih enicah dobile težko bolezen, katere posledice so zmanjšale njihovo delazmožnost najmanj za 30 % i. s. s tem, da jim invalidnina pripada le v tem slučaju ako je njihova delazmožnost zmanjšana najmanj za 60 %. Ostale osebe pod 60 % delazmožnosti, uživajo zaščito in pomoč po § 1 tega zakona.

Na koncu tretjega odstavka je treba vnesti novega, ki naj se glasi:

Za vojne invalide se smatrajo tudi one osebe, katere so pri izvrševanju vojne dolžnosti dobile poškodbe tudi v albanški vstaji leta 1913 ter v koroški vojski leta 1919.

Razložitev.

Prva sprememba:
Velika krivica je vzeti invalidnino vojakom, ki so poškodovani radi težkih bolezni (pegastega, trebušnega tifusa, prsnega vnetja, revmatizma, epilepsije, zmrznjenosti udov itd.) ako znaša njihova nesposobnost nad 60 %. To so borci, ki

so aktivno sodelovali v bojih do konca vojne, potem pa so zboleli za tuberkulozo, božjastjo ali hudo padavico-epilepsijo, ali zmrznjenosti vsled česar je prišla amputacija udov, ali uničenje živcev.

Njim je treba samo vrniti že pridobljene pravice po zakonu iz leta 1925.

Druge sprememba:
Poškodbe, dobljene o priliki albanške vstaje in koroških operacij (napram Avstriji) je treba priznati zato, ker so bili udeleženci teh borb v mobilizacijskem stanju. Ranjencem v albanški vstaji pa še posebno, ker divizije, ki so operirale, niso bile demobilizirane po demobilizacijskem ukazu, temveč poslano neposredno iz enega bojišča na drugo.

§ 6.

V tem paragrafu pod II. (Družinam v smislu § 1 tega zakona...) naj ostane točka 2 in naj bo mesto nje nova, ki naj se glasi:

»Brezplačni zdravniški pregled, zdravljenje in ortopediranje v ortopedskih zavodih in bolnicah, kakor tudi brezplačno vožnja pri iskanju pomoči v teh slučajih.«

Razložitev.

Ako družina žrtvuje svojega člana za domovino, je vendar toliko zaslužila,

da uživa navedene pomoči v bolezni ali nesrečnih slučajih in to tembolj ker se po spremembah zakona od 4. decembra 1929 v § 6 pogojno priznava pravica do invalidske podpore in ostale vrste zaščite in pomoči vsem takim osebam ako so siromašne. Ako se jim ta pravica že priznava, jim je treba omogočiti, da jo izkoristijo s tem, da se jim dovoli brezplačna vožnja v navedenih slučajih.

§ 7.

Na koncu je dodati nov stavek, ki naj se glasi:

»Radi realizacije gorenje odredbe osnuje ministrstvo socijalne politike in narodnega zdravja v teku treh let potrebno število takih domov iz dohodkov, ki so predvideni v čl. 90 tega zakona.«

Dokler se ti domovi ne zgrade, lahko minister socijalne politike in narodnega zdravja iz dohodkov narodnega invalidskega fonda plačuje vzdrževanje tudi za vse ostale invalide, izpod 100 % nesposobnosti, katerih stanje in ponašanje se grdi običnem ugledu invalidov.«

Razložitev.

V praksi se je moglo konstatirati žalostno dejstvo, da so vse negativne obveze po invalidskem zakonu, v kolikor so se tikale vojnih žrtev, skrupulozno izvedene in ta slučaj ni bil niti tedaj, ko so bile v vprašanju razne koristi. Zato je treba navreči na drugi strani obvezo, da izpolni vse odredbe tega zakona, katere služijo v korist vojnim invalidom.

Ako se bo delalo tako, bodo nehale roznate slike, ki jih je danes videti v celi domovini, da pohabljeni bojevniki, nesposobni za delo prosjačijo po ulicah, ali se vdajajo nečednostim, ki škodujejo ugledu njih poštenih tovarišev.

§ 8.

V prvem odstavku je spremeniti »deset skupin« na »deset skupin«.

Analogno temu je dodati za deveto skupino: »V X. skupini z 20 % ...

Takoj zatem zopet zamenjati 30 % z 20 %.

Razložitev.

Z istega moralnega stališča predstavlja besedi »vojni invalid« neko častno obiležje, s katerim se ranjen bojevnik ponaša. Ne vidimo razloga, zakaj se ne bi dalo tudi ljudem, katere vpoštevava gornja odredba, moralno priznati brez ozira na materialne koristi.

§ 11.

V 2. odstavku, drugi del, je spustiti besedo »polovico« besedo invalidnino pa zamenjati z »invalidnino«.

Za tretjim odstavkom naj bo nov, ki naj se glasi:

»Vsem vojnim invalidom, ki so v državni službi, se priznava o priliki upokojujence pet let k že priznanim letom vračunanim v pokojnino.«

Vsem onim invalidom, katerim je dana neka vrsta odpravnine, ker niso imeli potrebnega števila let za pokojnino, ako je razlog za upokojujence stvarno njihova telesna nesposobnost, ki je posledica vojne, priznava se pravica do pokojnine kakor da bi imeli deset efektivnih let, vračunanih v pokojnino. Vsem takim osebam se imajo vračunati leta provedena v južnih krajih, kakor tudi leta provedena v vojni po § 270 uradn. zakona.«

Razložitev.

Po tabeli na strani 11 se I. in II. skupina ne moreta jemati nikakor v ozir

za nastavitve državni in samoupravni službi.

Morejo pa se zaposliti invalidi ostalih skupin.

Kakor so medtem invalidnine teh drugih tako nizke, da se zadovoljujejo potreb najskromnejšega življenja, bi bil greh zmanjšati jim invalidnino, ako so v plemeniti nameri, da zboljšajo družinske razmere v materialnem oziru, bili primorani prositi zaposlenje z naporu svoje zadnje moči.

Jasno je, da obča sposobnost, odnosno vzdržljivost vojnega invalida sporedno z vzdržljivostjo zdravega uradnika mora biti slabjša.

Organizem vojnega invalida se hitreje izrablja, on ne more biti tako odporen kakor organizem zdravega človeka, kadar invalid že s tega razloga zapuša uradniško mesto, mu je vsaj treba zagotoviti primerno vzdrževanje, da način njegovega življenja ne bi poniževal njegovega ugleda in njegove prošlosti.

Bodočim bojevnikom je ta pravica priznana v zakonu o ustroju vojske (čl. 316 tega zakona priznava bojevniku v takem slučaju pravico do pokojnine kakor bi stvarno doslužil 35 let). Ako se bodočim invalidom priznava toliko, je pravično, da se tudi pohabljenim borcem iz minulih vojsk prizna vsaj pet let.

Vsakemu v vojski onesposobljenemu vojaku je treba priznati pravico do pokojnine ako je bil državni uradnik, ker se ta pravica že priznava dobrovoljcem pri vstopanju v državno službo.

Greh je onesposobljenemu bojevniku in državnemu uradniku, ki je častno in pošteno služil — v državni ali samoupravni službi — sedem, osem ali več let ne priznati pokojnine, temveč mu namesto tega dati neko miloščino, katere ga moralno ponižuje.

Ako se mu že ta pravica prizna, mu je treba priznati tudi leta odslužena v južnih krajih in v vojski.

§ 13.

Na koncu dodati besede »kakor tudi osebe navedene pod II § 6 tega zakona«.

§ 16.

V točki 1 za besedami »rane« izvesti »in« in za besedo poškodbe dodati »in bolezni«.

Razložitev.

V duhu § 4 predvidenih izpopolnitev je potrebno v tej odredbi vpoštevati tudi vojne invalide, ki so priznani radi bolezni.

§ 17.

Dodati je nov odstavek, ki naj se glasi: »Minister socijalne politike in narodnega zdravja bo odredil v onih krajih, kjer so zdravniki, enega, ki bo pristojen za vse slučaje, predvidene v § 17 in 18 tega zakona.«

Razložitev.

Mnogi vojni invalidi niso mogli izkoristiti ugodnosti, katere jim ta paragraf nudi radi tega, ker niso vedeli, h kateremu zdravniku naj se obrnejo.

§ 18.

Izostane naj zadnji odstavek, mesto njega pa naj bo nov sledeči:

»Vojni invalidi se morejo po pristanku zdravnikov zdraviti tudi doma: zdravila pa dobivajo iz državnih lekarn po nakazilu zdravnikov, kateri jih zdravijo po § 17 tega zakona.«

Razložitev.

Za mnoge bolezni ni potrebno lečenje v bolnicah. Bolnik lahko jemlje zdravila doma. Prenašanje v bolnice

brez potrebe, je včasih bolj škodljivo kakor koristno.

§ 25.

Za drugim odstavkom naj bo nov in sicer:

»Vojni invalidi, zaščiteni s tem zakonom, državni uslužbenci ter honorarni uradniki in dnevničarji ne morejo biti odpušteni iz državne ali samoupravne službe brez dokazane krivde.«

Razložitev.

Po dosedanji praksi niso bili invalidi zaščiteni pred nepravilno upokojitvijo in odpuščenjem iz državne službe, čeprav je bila ista kot nadomestek za onesposobljenost v vojski, ker državni nameščenci nimajo pravice do invalidnine.

§ 26.

Na koncu je treba unesti nov odstavek, ki naj se glasi:

»Za kontrolo izvrševanja § 24, 25 in 26 tega zakona se ustanovi pri Središnjem odboru Udruženja vojnih invalidov kontrolni odsek, ki stoji pod neposrednim nadzorstvom ministrstva socialne politike in narodnega zdravja. Dolžnost in pravice tega odseka se predpišejo s pravilnikom, ki je že predviden v § 28.

Osebnih in materialnih izdatki tega odseka padejo v breme narodnega invalidskega fonda, uradništvo pa se postavlja iz sredine Središnjega odbora.

Razložitev.

Po dosedanji praksi se je ugotovilo, da so predpisi tega paragrafa ostali samo mrtve besede na papirju radi tega, ker ni nikake kontrole. Tako ni do sedaj prišel noben dinar v blagajno narodnega invalidskega fonda, čeprav je bilo mnogo slučajev, v katerih je bilo kaznovanje neobhodno potrebno. Kontrola je treba postaviti v roke predstavnikov invalidskih organizacij, kar bi bilo največje jamstvo, da se bodo predpisane zakonite odredbe tudi izvrševale.

§ 27.

V prvem odstavku za besedo »pogoje« je treba dostaviti:

»brez ozira na predpise zakona o državnem računovodstvu.«

Za prvim je dodati drugi odstavek, ki naj se glasi:

»Od maloprodaj tobaka, dodeljenih osebam, zaščiteni po zakonu, se morejo odvarjati nove v daljavi najmanj 100 metrov druga od druge.

O priliki revizije, ki je predvidena v tem paragrafu, se morajo reducirati vse trafike, ki jih drže osebe, ki niso zaščitene s tem zakonom, ako se iste nahajajo bližje kot po 100 metrov od onih trafik, katere imajo osebe, zaščitene s tem zakonom.«

V drugem odstavku za besedo »oseba« je dodati: »katera ni zaščiten s tem zakonom«, besede »ali organizacija« pa spustiti. Na koncu pa je treba dodati nov odstavek, ki naj se glasi:

»V teku šestih mesecev, od dne sprejetja teh sprememb, je dolžna monopolna uprava v sporazumu z ministrstvom socialne politike in narodnega zdravja izvršiti komisijsko revizijo vseh maloprodaj tobaka v državi, v duhu teh predpisov in s tem, da bode v vsaki komisiji po en predstavnik invalidske organizacije.«

Razložitev.

Ako bi tekst tega odstavka ostal brez prve izpopolnitve, bi bile pravice s tem zakonom zaščitene iluzorne, kakor je bilo do sedaj. Vojni invalid po večini ni zmožen za trgovsko tekmovanje z zdravimi ljudmi, posebno z materialno veliko močnejšimi. Poleg tega ne bi pravica invalida, zasnovana na predpisih zakona o državnem računovodstvu o licitacijah, ne rodila nobene koristi ali olajšanja.

Radi tega je potrebno dati v posebnih slučajih svobodne roke državi ali samoupravni oblasti, da more po svoji volji koristiti invalidu v smislu tega zakona.

Čeprav obstoja za izdajanje dovoljenj za trafike posebna naredba, v kateri je jasno izraženo, da morajo biti

trafike oddaljene najmanj po 100 metrov druga od druge, so se odvijale vseeno na manjšo razdaljo. Radi tega so nekateri trafikanti prišli v tak položaj, da se jim zakup več ne rentira.

Pri podeljevanju pravic za trafike so ugotovljene mnoge brezvestnosti in zlorabe. Bile so celo med samimi invalidi, čeprav so bile zlorabe na njihovo lastno škodo.

Da se bo utrdilo točno stanje v tem pogledu, je treba izvršiti korenito revizijo in napraviti potrebne korekture.

Namen revizijskih komisij bi bil, da od vseh zakupcev prodaj tobaka na parobrodskih in železniških postajah odvzamejo dovoljenja osebam, ki jih zakoni ne ščitijo in jih podelijo osebam, zašcitnim s tem zakonom, in pod pogoji, da nihče ne sme imeti te pravice več ko tri leta.

Treba je dovoliti prenašanje te dovolilnice tudi na druge osebe, zaščitene s tem zakonom, seveda s pristankom monopolne uprave, ker bodo pogosti slučaji vsled raznih vzrokov, da zakupci ne bodo hoteli izkoristiti svojih pravic do konca. V takih slučajih je treba potem proste procedure prenesti te pravice na druge opravilne osebe.

Ker so invalidske organizacije priznane s tem zakonom, je treba opustiti vsako omejitev v tem oziru.

§ 29.

Vstaviti je treba nov odstavek:

»Za pomoč osebam, zašcitnim s tem zakonom, potom invalidskih organizacij, po § 99a tega zakona, se ustanovi potrebno število invalidskih zadruge po načinu poljedelskih.

Natančnejše odredbe o invalidskem zadruge podpiše minister socialne politike in narodnega zdravja s sodelovanjem Središnjega odbora udruženja vojnih invalidov.«

Razložitev.

Po dosedanji praksi je ugotovljeno, da so neposredno podeljevali pomoči poedinim osebam, v smislu tega paragrafa, ostale brez praktičnega dejstva. Radi tega je potrebna neke vrste kontrola za osebe, ki prejemajo tako pomoč za plasiranje denarja in nadaljnega izkoriščanja. To je mogoče izvesti samo preko takih organizacij, kakor so zadruge. Nihče ne pozna boljše potrebe in razmer, pod katerimi prosilec želi pomoč, kakor njegova invalidska zadruga. Njeno mišljenje mora biti vedno merodajno, kakšna jamstva je prosilec podal.

§ 30.

Za prvim odstavkom je treba unesti novega:

»Za vsa druga potovanja po železnici in ladjah, neglede na potrebo in cilj potovanja, uživajo vojni invalidi, zaščiteni po tem zakonu 50 % popust normalne cene, po predpisanih tarifi, ostalim osebam, zašcitnim s tem zakonom, pa se prizna ta pravica trikrat na leto.

Ta olajšava velja tudi za kraje, kjer obratujejo avtobusi, poštni vozovi in druga državna ali od države subvencionirana prevozna sredstva.

Kadar potuje invalid z objavo, po drugem odstavku tega paragrafa, mora imeti za brezplačno vožnjo poleg objave člansko knjižico udruženja vojnih invalidov, priznanega po tem zakonu. Kadar pa potuje po svoji potrebi, uživa vozno olajšavo po drugem delu tega paragrafa samo s člansko knjižico udruženja vojnih invalidov, priznanega s tem zakonom.«

Peti in šesti odstavek naj odpadeta.

Razložitev.

Največja pregreha je napram vojnim invalidom, ako jim je ukinjena pravica za brezplačno vožnjo. Lahko se reče, da je takrat njihovo stanje za 50 % poslabšano, kadar so nagnani, da tekaajo po vseh poslih pod istimi pogoji kot zdravi ljudje. Vozna olajšava naj ima za cilj koristiti vojnemu invalidu trgovcu, kmetovalcu in obrtniku, da ceneje kupuje, izdeluje, obdeluje, prenaša in prodaja blago v tekmi z zdravimi.

Netočna je trditev, da ta olajšava predstavlja luksuz za invalida, medtem ko je znano, da danes potuje skoro

50 % potnikov izven njihovih vrst z raznimi olajšavami pri vožnji.

Zaposleni invalid ne bo nikdar izgubljal časa za nepotrebna potovanja.

§ 31.

V drugem odstavku drugi del je treba spustiti »enomesečna« in nadomestiti s »tromesečna«.

Razložitev.

Ako ne bi obstojal zato noben drug razlog, bi bila dovolj smrt invalida, ki za vedno razredčuje državni budžet v višini njegove invalidnine. Čeprav se družini umrlega priznajo potrebni stroški, je vendar treba, da ne dosega samo pogreba, temveč tudi sedminko žalno mašo in po 40 dnevih ter druge posmrtné časti, ki se morajo po ljudskih običajih prirejati.

§ 32.

V drugem odstavku, prvi del, za besedo »aktivnih« dodati »in rezervnih«.

V tretjem delu istega odstavka za besedo »pogrešanih« izpušiti besede »in kateri imajo pravico do pokojnine po specijalnih zakonih.«

V četrtem odstavku za »VI« dodati: »VII. in VIII. skupine itd.«

Zadnji odstavek zamenjati z novim: »Družine umrlih vojnih invalidov IX. in X. skupine nimajo pravice do te podpore, uživajo pa zaščito in ostale pomoči po tem zakonu.«

Razložitev.

Ni treba delati razlike med aktivnimi in rezervnimi oficirji in njihovimi družinami, ker so prvi preskrbljeni s penzijami in dodatki, poleg tega pa dobivajo 20 % več od drugih, ki so običajno siromašni in nepreskrbljeni.

Ni vzroka, da je družina, ki je že itak nesrečna, ker ji je umrl svojec, še bolj prizadeta, ako se ji odvzame za vedno invalidska podpora.

Ako že ni možnosti, da družina po smrti svojca dobi večjo invalidnino, baš radi tega, ker ji izguba roditelja otežkoča obstanek, je treba dati sorazmerno vsaj toliko, kolikor se daje družinam umrlih invalidov drugih skupin.

Analogno temu je spremenjen poslednji stavek.

§ 33.

V prvem odstavku za besedo »bojevnikov« naj se doda »ter vojne sirote roditeljev, ki so bili v času vojne usmrčeni ali ustreljeni od sovražnika.«

V tretjem odstavku za VI. je dodati VII. in VIII. skupine itd.

V četrtem odstavku izpušiti VII. in VIII. skupine in veznik »in«, dodati pa za IX. še X. itd.

Na koncu tega odstavka za besedo »podpore« dostaviti »uživajo pa zaščito in ostale pomoči po tem zakonu.«

Razložitev.

Nepravilno je, ker zakon iz leta 1929 ni priznal kot vojne sirote deco, katere roditelji so bili med vojno usmrčeni ali ustreljeni od sovražnika. Mnogi zaščitni nacionalni delavci, ki so radi starosti ali telesne slabosti bili oproščeni vojne obveznosti, so bili kot politično-nacionalni delavci usmrčeni od sovražnika. Njihove žrtve so doprinešene, kakor horcev na fronti za branitev in zaščito države ter nacije. Zato je treba priznati njihovi deci vse pravice po tem zakonu.

Kvalifikacija je izvedena v smislu obrazložitve § 32.

§ 34.

Doda naj se tretji odstavek, ki naj se glasi:

»Vojnim vdovam in sirotam ter roditeljem, zašcitnim po tem zakonu, se daje potrebno brezplačno zdravljenje v vseh državnih, samoupravnih in od države subvencioniranih kopalnišnih, zdravilišnih in bolničnih, sanatorijih ter klimatičnih krajih. Pri pošiljanju v bolnice in zdravilišča uživajo invalidi, vdove in siročad brezplačno vožnjo, kakor tudi za nazaj.«

Razložitev.

Izkušnje so pokazale, da je pomrlo mnogo vdov, dece in roditeljev pred-

časno samo zato, ker niso imeli možnosti, da se zdravijo. Pošiljanje teh oseb v državne bolnice ali slične zavode, po zakonu in drugih predpisih o socialnem skrbstvu, do sedaj ni posebno koristilo radi komplicirane procedure za potovanje. Naposled radi izrednih zaslug poedincev je treba storiti njih družinam vsaj toliko, da se jim v nesreči vsaj hitro priskoči na pomoč.

§ 35.

Na koncu drugega odstavka za besedama »z zakonom« je dostaviti »kakor tudi prvenstvo pri zaposlovanju v državnih in samoupravnih oblasteh in ustanovah«.

Razložitev.

Ce država že poziva sirote k učenju in šolanju, je treba, da ima to nek koristen smisel. Država ne sme dopustiti, da oni, ki se izsolajo ali izuče, potem tekajo po ulicah brez posla. Treba je, da se država žrtvuje in z zaposlenjem navduši vojne sirote za novo življenje, ki se njim po šolanju odpira. Ako že neče sprejeti nobene obveze v tem smislu, je treba, da prizna vojnim sirotam vsaj prednost.

§ 36.

V prvem odstavku za besedo »življenje« nadaljevati »po osposobljenju pa stopati po § 35 tega zakona«.

Za drugim naj bo tretji odstavek in sicer:

»Onesposobljena, pohabljen, za delo nesposobna deca, zaščiteni po tem zakonu uživajo invalidnino do smrti ali ozdravljenja.«

Razložitev.

Jasno je, da je treba vojnim sirotam, ki so nesposobne za vsako delo, omogočiti vživanje podpore do smrti, ako so nesposobne, da se preživljajo. V nasprotnem slučaju bi jih država pahnila na ulico k beračenju, to pa se vsekako ne želi.

Razložitev k spremembi po prvem odstavku je analogna § 35. zadnji odstavek.

§ 37.

V prvem odstavku za besedo »hranilec« je treba brisati besede »ter nimajo in dokler nimajo drugega polnoletnega sina, sposobnega za hranilca«. Na koncu za besedo »delih« je treba dostaviti »brez ozira na polnoletne sirove«.

Razložitev.

V praksi so največje nepravilnosti nastale radi spremembe tega paragrafa, ker je v mnogih slučajih materialno stanje drugega sina tako, da mu je nemogoče vzdrževati svojo večštevilo družino, kaj pa še roditelje. Vsled tega se dogaja, da se roditelji preselijo v hiralnico, ali se prepusti javnosti in prosjači, čeprav mu je sin padel kot heroj za domovino.

§ 39.

V prvem odstavku za besedo »invalidi«, naj odpade II., III., IV., V. in VI. in beseda »skupine«.

Razložitev.

Pokazalo se je prav pogosto, da so poškodbe vojnih invalidov iz ostalih skupin nastajale take, da so morali dati amputirati poedine telesne dele. Ne bi bilo humanitarno dopuščati, da ti nesrečneži izgubljajo pravico na zvišanje procentov pri takih poslabšanjih, ki se končajo največkrat z amputacijami.

Treba je omogočiti tudi skupinam manjših invalidov prehod v večje, ker so zato razlogi.

§ 40.

V točki 2 za besedo »smrti« je dostaviti »brez ozira na drugega polnoletnega sina«, ostalo pa vse izbrisati.

V 3. točki dodati besede »moška, a ženska deca do možitve«.

Za 3. točko postavimo novo: »Vojne sirote obojega spola z izgubo invalidnine ne izgube ostalih ugodnosti po tem zakonu do smrti.«

Na koncu paragrafa v zadnjem odstavku za besedo »podpore« zamenjati besedo »tudi« z besedo »samo« in za

»omozitvijo« dodati »neglede na leta starosti«.

Na koncu pa nov odstavek:

»V slučaju omozitve vojne sirote se izplača enkrat za vselej znesek triletno invalidnine, po predloženih dokazih o poroki.«

Razložitev.

Pravica zahteva, da se ženska sirota zaščiti do omozitve, ker bi bila v nasprotnem slučaju pripuščena sama sebi.

Greh je zaslužni deci umrlih in padlih bojevnikov odvzeti obilježje vojnih sirot, celo ako je onesposobljena za preživljanje.

Ako se že mora taki deci odvzeti invalidska podpora, ko začne samostojno življenje, je treba dovoliti vsaj do smrti priznanje, ker so se njeni rodi-

telji žrtvovali za obrambo domovine. Naša in njihova želja je, da se more vojna sirota ob vsaki priliki s častjo ponasati na to, da je potomka zaslužnega očeta. To državo nič ne stane.

O priliki omozitve ji dati doto, predstavlja neznatno oškodovanje velikega žrtvovanja njenega očeta, doprinešene ga na oltar domovine.

§ 42.

V prvem odstavku odpade beseda »za vselej«. V točki 4 na koncu dodati: »dokler ne povrne državi napravljeno škodo, kar lahko stori na račun svojih pripadnikov po tem zakonu«.

Točki 7 in 8 naj odpadeta.

V točki 10 izpustiti stavek: »Vse to se mora ugotoviti s potrdilom pristojnega oblastva.«

(Dalje prih.)

Občni zbori se vrše

Dne 6. januarja 1933 ob 9. uri v Celju v mali dvorani Narodnega doma.

Dne 8. januarja 1933 v Selcih nad Škofjo Loko po 10. maši v Krekovem domu;

v Trzinu v telovadnici meščanske šole.

Dne 15. januarja 1933 v Velikih Laščah ob 11. uri v gostilni Vatikan.

Dne 22. januarja 1933 v Novem mestu v Narodnem domu.

Pazite člani in članice na objavo svojih občnih zborov, ker se jih bo gotovo tekom januarja še več razpisalo in bodo morali biti objavljeni na drug način. Vsak naj po možnosti vpraša. Dolžnost je, da se občnih zborov udeležujete vsi člani in članice, že z ozirom na apeliranje za spremembo invalidskega zakona.

Občni zbor Krajev. odbora udruženja vojnih invalidov Selca nad Škofjo Loko se vrši na nedeljo, dne 8. januarja 1933 po 10. maši v dvorani Krekovega doma v Selcih s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 3. Poročilo delegata Osrednjega odbora iz Ljubljane. 4. Absolutorij. 5. Volitev novega odbora, delegata in namestnika za redni letni občni zbor Osrednjega odbora v Ljubljani. 6. Slučajnosti. — Ta dan se vrši ob 10. uri v Selcih sv. maša za dušnico za vse padle in umrle tovariše, zato se pozivajo člani in članice, da je udeležba obvezna. — Pozivajo se vsi člani, kateri imajo vozne legitimacije, da so iste potekle, zato morajo biti nove. Vsak član naj prinese sliko, ako jo ima in staro knjižico na tajništvo Krajev. odbora, tovar. Marklju v Železnikih, da vam naroči nove legitimacije in to v najkrajšem času. — Pozivajo se vsi člani in članice, kateri še niso poravnali članarine in naročnine na list »Vojni invalid«, da to storijo nemudoma, ako hočejo, da se bo Krajevni odbor zavzemal zanje zlasti sedaj, ko se nam obeta sprememba invalidskega zakona.

Občni zbor v Trzinu. Poročamo, da naš Krajevni odbor sklicuje svoj redni občni zbor za nedeljo, dne 8. januarja 1933 v prostorih telovadnice meščanske šole in sicer ob 9. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom, katerega bomo objavili v vabilih ali pa pred početkom občnega zbora. — Dolžnost vsakega člana je, da se sigurno in zanesljivo udeleži občnega zbora brez vsakih izgovorov, ker upravičbe homo vzeli na znanje samo take, ki bodo res umest-

ne, kakor n. pr. bolezni. Vsak član mora poslati opravičbo Krajevni. odboru. Ako tega ne bo storil in se občni zbor ne bo udeležil, se ga bo črtalo iz imenika članov in potem naj si pripiše posledice sam sebi. — Udruženje dela z vso silo na tem, da se zboljša stanje vojnih žrtev, t. j. za spremembo invalidskega zakona, katerega načrt je izdelal naš Središnji odbor. — Na tem občnem zboru boste slišali o načrtu invalidskega zakona samega, kar vam bo poročal član oblastnega odbora. — Poudarjamo še enkrat, da na tem našem občnem zboru ne sme manjkati nikogar. Pokažimo moč našega Udruženja in da vlada med nami bratska ljubezen. Na ta občni zbor bomo povabili tudi Sreskega načelnika in vse občinske funkcionarje, da tudi ti slišijo naše težnje in želje in da dobe o našem stanju točno sliko o bedi vojnih žrtev, v kateri se isti danes nahajajo. — Torej kličemo še enkrat, 8. januarja vsi na občni zbor! Ne sme pa nikogar manjkati! — Želimo vam vesele praznike in srečno novo leto!

Krajevni odbor v Mariboru poroča v smislu sklepa odborove seje z dne 19. decembra 1932, da se bo vršel letni občni zbor v nedeljo, dne 19. februarja 1933 v prostorih Zadrugne gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova c. 6 z običajnim dnevnim redom. Člani in članice naj se v polnem številu udeležijo. Vsakega bomo še pismeno povabili radi sigurne udeležbe. Do tega časa naj vsi skrbijo za poravnavo članarine.

Udruženje vojnih invalidov v Novem mestu naznanja, da ima redni letni občni zbor dne 29. januarja 1933 ob pol 10. uri v dvorani obrtnega društva v »Sokoljskem domu« v Novem mestu. — Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Absolutorij. 6. Poročilo delegata. 7. Volitev novega odbora in delegata. 8. Slučajnosti. — Ako občni zbor ne bi bil ob pol 10. uri sklepčen, se vrši pol ure kasneje ob vsakem številu članstva. — Ob tej priliki se bo pobirala tudi članarina in naročnina za list »Vojni invalid«. — Prinese naj vsak član svojo knjižico. — Katerim so potekle železniške legitimacije, naj jih prinesejo z novimi slikami in 10 Din, da se nabavi nove. Legitimacije se bodo odposlale vse skupaj na finančno direkcijo, da ne bo nepotrebnih stroškov. — Udeležite se občnega zbora polnoštevilno, ker stvar je važna za vsakega in pripeljite tudi nove člane!

Naše gibanje.

Krajevnim odborom. Že poleti julija ali avgusta meseca so dobili vsi krajevni odbori okrožnico, da sestavijo spiske revnih članov in članic, ki jih predlagajo za kako pomoč. Pri Središnjem odboru se snuje neka samopomoč v svrhu podpiranja najrevnejših. Kljub opominom pa še do sedaj niso poslali vsi krajevni odbori svojih seznamov. Ker vsi krajevni funkcionarji poznajo svoje članstvo, pač ni težko napisati nekoliko imen in pristaviti opombo glede njihovih razmer. Upamo torej, da bodo dotični na ta poziv vendar v kratkem poslali sezname za to akcijo.

Krajevni odbor v Trzinu naznanja vsem svojem članom, da bo letos raz-

zelo nizki ceni. Prosim vse člane, da se že sedaj pravočasno prijavijo. Kdor želi biti deležen te dobrote, da dobi po ceni dobra živila (ako bo odboru uspelo, bo po možnosti imel živila stalno v zalogi za svoje člane), naj se pobriga. — Torej prijavite se pravočasno, da ne bo godrnjanja, ker delo je ogromno, kar naj člani vzamejo na znanje in upoštevajo.

Iz Jesenic. Članstvo udruženja vojnih invalidov, krajevnega odbora se pozivlja, da čimprej poravnava zaostalo članarino, kakor tudi naročnino za list našega Udruženja. Kdor bi se temu pozivu ne odzval, se ga bo s 1. januarjem 1933 črtalo iz seznama Udruženja in tak seveda ne bo mogel biti deležen eventuelnih pomoči od Udruženja, pa bodisi denarnih ali drugih.

Krajevni odbor Moravče sporoča svojim članom, da se nagiba to leto h koncu. Opominja vse tiste, ki še niso poravnali članarine za l. 1932, da to nemudoma store. Za naročnike »Vojni invalid« velja ravno isto. Opozarja tudi vse ostalo članstvo, da bo kmalu po Novem letu občni zbor, kar pa bo še posebno objavljeno v časopisu »V. I.«. Vsi brez izjeme naj pridejo, tudi »reducirani«, ker ravno za reducirane je organizacija velikega pomena. Kam bi se obrnile te nesrečne žrtve, ako ne bi bilo organizacije?

Torej pristopite nazaj v naročje svoje organizacije, ker le ona se bori za Vaš obstanek!

Večina se ne zmeni nikdar za organizacijo, kadar pa kaj potrebuje, se obrne do nje in še celo s »poveljem«, da mu mora storiti, kar zahteva. Bodi pa na tem mestu povedano, da je vsaka organizacija, t. j. invalidska, ali pa kakšna druga, le za svoje redne in zveste člane in članice. Za podpore se vedno oglašajo. Kdor je reden član in siromašen, se ga upošteva po možnosti, seveda v prvi vrsti, ako je naročnik »Vojnega invalida«. V tem poslovnem letu sta bila dva taka slučaja. V invalidsko pisarno je prišel precej dobro stoječ invalid-posestnik (ne ravno bogatinec) in rekel predsedniku: »ako ne dobim podpore o Veliki noči, bom pa odstopil.« — Torej, dragi tovariši, ali je tak član zaveden? Ali bi ne bilo bolje, da bi sploh ne bil član organizacije? Kadar pride še kdo s takim poveljem, se ga kratkoma črta za vedno. — Preskrbite si tudi slike za nove legitimacije za vožnjo in jih pošljite na Krajev. odbor, da se skupno odpošljejo. Poleg slike naj priloži vsak še 10 Din za novo legitimacijo. — Končno se še enkrat opozarja vse članstvo in sploh vse vojne žrtve, da se oklenejo bolj svoje organizacije. Ako se bo število članov tako krčilo, kot doslej, bomo primorani vse razpustiti, potem boste šele videli, kakšnega pomena je bil Krajevni odbor. — Dragi vojni tovariši, držite se točno tu navedenega, ker tako bomo bolj srečni in zadovoljni. — V močni organizaciji sta moč in napredok!

Poziv vsem zamudnikom. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru poziva vse člane zamudnike, ki še dolgujejo na članarini za leto 1931 in 1932, da isto brez opominov čimprej poravnajo. Zlasti se naprošajo zamudniki, ker se jim pošilja redno tudi naše glasilo »Vojni invalid«. — Vsi oni, ki mislijo izstopiti iz organizacije, se naprošajo, da svoj namen pravočasno javijo v invalidski pisarni med uradnimi urami vsak ponedeljek, sredo in soboto, od 9. do 11. ure. To pa radi tega, da se vsem tem ustavi list in vsi privilegiji, ki so jih uživali v organizaciji. To že danes javljamo vsled tega, da potem ne bo zopet navala z različnimi vprašanji in prošnjami od zamudnikov, kateri pridejo, kakor po navadi le tedaj, kadar rabijo kakšno materialno pomoč. — Upamo, da smo s tem opominom dovolj jasno povedali vsem zamudnikom, zato prosimo uvaževanja.

V vednost in ravnanje. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je prejel že večkrat razne prošnje za denarno pomoč od nečlanov. Na tem mestu pripomnimo, da takim prošncem ne moremo ustreči, ker jih ne poznamo.

Dogajajo se tudi slučaji, da vlagajo redni člani prošnje, ki niso dovolj utemeljene, niti označene s točnim naslovom ali bivališčem. — Ker odbor vsakega posameznega ne pozna, zato je

treba, da prosilci svoje prošnje dajo pri svojih pristojnih občinskih uradih uradno potrditi, da so navedeni podatki v prošnji resnični.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru poziva vse člane, ki posedujejo železniške legitimacije, da iste čimprej predložijo invalidski pisarni, da se ji mizvrši podaljšanje za leto 1933. — Oni člani pa, ki jim je petletna veljavna doba legitimacij potekla, se naprošajo, da predložijo stare, ali ako so slike nerabne, da oddajo nove slike in 10 Din za nove železniške legitimacije. Ostali pa, ki še ne posedujejo legitimacij, naj jih na isti način nabavijo.

Pristopajte k Ljudski samopomoči, ki vas zavaruje za slučaj smrti. Obrnite se na poverjenika Stanka Tomca pri Oblastnem odboru Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani. Glejte tudi med današnjimi inserati novoletno voščilo Ljudske samopomoči v Mariboru.

JAVNA ZAVALA.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ptuj se najprisrčneje zahvaljuje vsem cenj. gg., ki so dokazali, da sočustvujejo z vojnimi invalidi, kateri so doprinesli za blagor družbe in blagor naše lepe Domovine največje žrtve. Onim, ki so blagohotno prispevali za zlate, ali za srebrne željčke za invalidsko zastavo, razvito dne 6. novembra t. l. v Beogradu, najlepša hvala.

Obenem se zahvaljujemo tudi tistim, ki niso vzeli željčkov, pa so kljub temu darovali večje ali manjše zneske v isti namen. One pa, ki željčkov niso vzeli in tudi ničesar prispevali, prosimo, da jih ob priliki, ko jim bodo dostavljeni, vzamejo vsaj za nabavno ceno, ki je malenkostna ter jih obdržijo za spomin na vojne žrtve.

Končno pojasnjujemo rezultat akcije: za željčke se je nabralo skupaj 2.223 Din. Za nabavo željčkov in za vzdrževanje pisarne do konca t. l., se bo obdržalo 1.323 Din. — Ostalo, t. j. 900 Din, se bo pa razdelilo med najrevnejše članstvo tukajšnjega Krajevnega odbora.

Tukajšnji Krajevni odbor želi vsem članom in članicam, kakor tudi vsem dobrotnikom, ki so nas podpirali, prav srečno in veselo novo leto 1933.

Odbor.

JAVNA ZAHVALA.

Udruženje vojnih invalidov Krajevnega odbora v Mariboru se najsrčneje zahvaljuje za podporo, ki so jo darovali za revne vojne žrtve:

knezoškof g. dr. Andrej Karlin Din 50, gospod general Maister Rudolf Din 40, gospod Baumeister Josip Din 25.

Zopet eden. Umrli je naš zvesti tovariš in prijatelj Alojzij Pušenjak, ki je 10 let deloval kot tajnik Krajevnega organizacije v Ljutomeru. Zapušča ženo s 3 nepreskrbljenimi otroci. — Dragi tovariš na mostane v najlepšem spominu, rodbini pa naše globoko sožalje.

JAVNA ZAHVALA.

Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor v Mariboru objavlja tem potom darovalce prispevkov o priliki odkritja zastave vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije za zlate in srebrne željčke, in sicer: 150 Din Gnus Miloš, kapetan v pok., Maribor; 186 Din Komanda mesta Maribor; po 150 Din: tovarna Hutter in drug, tovarna Zlatorog, Rudolf Kiffman, mestni stavbenik, tovarna svile Thoma Karol, Mestno načelstvo, dr. Tomažič Franc, pomožni škof, tovarna Doktor in drug, Nabavljalna zadruga drž. namešč., vsi v Mariboru; 120 Din Koštomaj Marija, gostilničarka v Mariboru; po 100 Din: dr. Kimovec, odvetnik v Mariboru, Trstenjak Ernest, profesor, Sv. Jurij ob Pesnici, dr. Hacin Lovro, Maribor, Jančič Karol, trgovec, Maribor, tovarna Freund Viljem, Maribor, Umek Mihael, stolni župnik, Maribor, Mariborska tekstilna tovarna, Union družba Maribor, Rudolf Franz, Maribor, Benčina Leopold, tovarna lepenk, Maribor, Splošna stavbena družba, Tezno pri Mariboru, Kovina d. d., Tezno pri Mariboru, Ivan Braun, tovarna pletenin, Maribor, Ehrlich Avgust, tovarna pletenin, Maribor, Macun Anton, trgovec, Maribor, tovarna dr. Oetker, Maribor, Makart Milan, srezki načelnik, Maribor.

Krajevni odbor Udruženja vojnih in-

validov v Mariboru se na tem mestu vsem cenj. tvrdkam oz. darovalcem za njihovo patrijotično in socialno umevanje najlepše zahvaljuje in prosi, da blagovolijo naklonjeno nakazati po položnicah, ki so pri prošnjah, da se darovani zneski razdele za praznike najrevnejšim vojnim žrtvam.

Priporočamo se za nadaljnjo naklonjenost napram ubogim vojnim žrtvam.

NAVODILA GLEDE KANTIN

Postopek pri izdajanju vojaških kantin v najem je sledeč:

1. Kantina se ne more nikomur odstopiti, dokler ne da Središnji odbor svojega mnenja.

2. Kantine na teritoriju Oblastnega odbora so rezervirane izključno za invalide s tega teritorija; samo ako ni kandidatov s tega teritorija, se more predlagati invalid iz drugega teritorija.

3. Pravico do zakupa imajo prvenstveno osebnosti vojni invalidi, a za njimi vdove padlih in umrlih vojakov.

4. Središnji odbor daje mišljenje samo na podlagi predloga dotičnega Oblastnega odbora, zato nosi vso odgovornost pri izbiranju kandidatov odbor, ki predlaga.

5. Praktično je za organizacijo, ako predlaganemu kandidatu stavi pogoj za majhno odškodnino organizaciji po visokosti dohodkov, in sicer za pomoč siromašnim vojnim žrtvam.

6. Treba je izvršiti kontrolo, katere osebe drže kantine, ali so zaščitene po invalidskem zakonu in odobrene potom Središnjega odbora.

Vse to je treba jemati v ozir, ker oblastni odbori niso postopali po predpisih. To je najvažnejša koncesija, ki jo ima naše združeno. Središnji odbor je opomnjen od strani ministra vojske in mornarice, da zelo lahko izgubimo to koncesijo, ako se bodo vršile zlorabe tako od strani invalidov, kakor od strani pristojnih organizacij in se bodo oddajale kantine drugače potom licitacij.

Navodila ministrstva vojske in mornarice glede oddaje kantin smo že objavili v Vojnem invalidu z dne 28. avgusta 1931.

Celje. Blagovolite priobčiti našo zahvalo, ki jo izrekamo v imenu vojnih žrtev vsem ustanovnikom in dobrotnikom krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Celju za prispevke, ki smo jih nabrali za zlate in srebrne žeblice, s katerimi smo ovekovečili imena dotičnih ob priliki blagoslovljenja invalidske zastave v Beogradu. Ker je nekaj naših dobrotnikov izrazilo bojazn, da bo šel denar nabiralne akcije iz dežele, priobčimo poimensko darovalce in vsote, s katerimi so bili naši tovariši za božične praznike obdarovani. Darovalci so sledeči: Ljubljana: Generalno ravnateljstvo Trboveljske premogokopne družbe. Celje: A. Westen, D. Rakusch, Hranilno in posojilno društvo. Naši dobrotniki: Celje: Ustanove: Mestna hranilnica, Celjska posojilnica, Ljudska posojilnica, Mestno načelstvo, Cinkarna, Hotelska družba, Aurea; trgovci: Ivo Čater, Pachiaffo, Knez in Co., Andro Posavec, I. Tončič, Peter Majdič, Sanitas, F. Vrtovec, Zamparutti Roza, Stegas Roza, Šoster Janko, A. Lečnik, R. Stermecki, Rok Meštrov, J. Weren, F. Rebeuschegg, G. Stieger, D. Zangger, Borlak Štefan, J. Jellenz; tovarne Celjska opekarna in Metka — g. Weinberger. Mozirje: Alojz Goričar. — Nakaznice za živila in gotovino dobe sledeči člani: po 100 Din: Kolar Marija, Verdel Anton, Šorn Leopold, Šalej Ivan, Bratuša Tomaž, Vovk Ana, Bincl Tereza, Brezlan Ivana, Fale Franc, Stopinšek Ivan, Cafuta Matevž; po 50 Din: Babič Josip, Kramar Julij, čander Franc, Cvikel Ivan, Čonč Ignac, Skoberne Karl, Vidic Josip, Zidarič Otmar, Godler Miha, Šopar Miha, Žvipej Anton, Sibila Alojz, Čerenjak Amalija, Kodela Marija, Koštomaj Ana, Polak Marija, Razboršek Marija, Osolnik Valentina, Čadej Marija, Počivalnik Liza, Kuder Cecilija, Pajk Antonija, Čadej Urša, Fazarinc Marija, Rebernak Katarina, Aškerc Marija, Tacar Marija, Klep Katarina, Perpar Katarina, Rebersak Reza, Golej Antonija, Satler Marija, Matko Karl, Napret Tomaž, Puc Anton; 48 Din za članarino Volf Franc, Moslovina; 30 Din od lanskega leta povrnjeno Rožič Jakob; po 25 Din: Dobovičnik Rudolf, Srebočan Ivan, Bobner Matilda, Nidor-

fer Helena, Paradiž Ana, Privšek Ana; 100 kg premoga Zlender Josip. Tovarišem v Moslavini se bo nakazalo potrebnih do 400 Din. — Nadalje nam je nakazalo ministrstvo za socialno politiko še 1000 Din. Revni člani, ki želijo to podporo, naj se zgledajo takoj v pisarni odbora in naj prinesejo s seboj izvršno rešenje iz Beograda ali pa »Invalidsko uverjenje«. Ta podpora velja kot božična, torej iste ne morejo biti deležni gori navedeni člani, ker so jo že prejeli.

Radovljica. Dovolite cenj. darovalci, ko Vam pošiljamo to številko našega lista, da navedemo v njej Vaša imena z zneski, ki ste jih darovali vojnim žrtvam za spominske žeblice v drog zastave, ki jo je blagovolilo podariti Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. S tem ste pokazali, da imate do vojnih pohablencev pravo socialno sočutje. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Radovljici Vam izreka zahvalo za Vašo naklonjenost. Skupno je bilo darovanih 610 Din. Iz tega zneska smo naročili en srebrni žebliček z napisom »Dobrotniki vojnih invalidov v Radovljici«, ki ga je predsednik tukajšnjega krajevnega odbora tov. Jaklič na dan slovesnosti, ki se je vršila 6. novembra v Beogradu, zabil v drog naše zastave. Dobiček se bo razdelil najbednejšim članom vojnim žrtvam v območju tuk. organizacije. Darovali so: Posojilnica v Radovljici 50 Din; Špicar Jakob, pos. ravnatelj, 20 Din; dr. Dobravec Ivan, odvetnik, 20 Din; Resman Franc, pis. ravnatelj, 20 Din; Fatur Jakob, dekan, 20 Din; Kmečka hranilnica 30 Din; Pegan Alojzij, notar, 20 Din; Novak Ivan, trgovec, 20 Din; Kristan Alojzij, Lesce, 20 Din; Perc Franc, pek, 15 Din; Zagorec Ignac, trgovec, 10 Din; Savnik Vinko 20 Din; Grlic Franc, trgovec, 15 Din; Črnko Krešimir, lekarnar, 20 Din; Vidic Joško, trgovec, 20 Din; župan občin Košnje 5 Din; Stroj Alojzij, trgovec, 20 Din; Avguštin Ivan, gostilničar, 10 Din; Dolžan Franc, gostilničar, 20 Din; Mestna hranilnica 100 Din. Darovalci v občini Breznica: Školaris Franc, gostilničar, 10 Din; Bizjak Alojzij, trgovec, 5 Din; Kalan Antonija, trgovka, 25 Din; Svetina Zinka, poštarica, 5 Din; Čop Marija, gostilničarka, 10 Din; Osvald, gostilničar, 15 Din; Finžgar Ivan, trgovec, 15 Din; Rozman Jakob, trgovec, 10 Din; Koprivec Peter, župnik, 10 Din; Papler Franc, trgovec, 10 Din; Zemlja Josip, gostilničar, 10 Din; Bizjak Ivan, župan, 10 Din. — Člani, ki posedujete legitimacije za trikratno polovično vožnjo po železnici, se opozarjate, da jih oddaste tajniku tov. Požarju do konca t. l., najpozneje pa do 10. januarja prih. leta, ker se bodo vse naenkrat poslane finančni direkciji v podpis za l. 1933.

Vrhnika. O priliki blagoslovitve invalidske zastave v Beogradu so darovali za žebličke sledeči darovalci: Alfonz Završek, šol. upravitelj, Vrhnika, 100 Din; dr. Franc Šabec, zdravnik, Vrhnika, 100 Din; dr. Franc Zupan, zdravnik, Vrhnika, 20 Din; Ciril Malavašič, trg. potnik, Vrhnika, 100 Din; graščina Galle Bistra, Vrhnika, 100 Din; Ivan Petrič, les. trg., Borovnica, 100 Din; Suhadolnik Franc, Sabačevci, Borovnica, 100 Din; Franc Malavašič, trgovec, Vrhnika, 100 Din; Stanko Hočvar, župan na Vrhniki, 100 Din; Jožef Jelovšek, tovarnar, Vrhnika, 100 Din; Avgust Leutgeb, sod. predst., Vrhnika, 20 Din; Ivan Oblak, trgovec, Vrhnika, 100 Din; Josip Verbič, ravnatelj hranilnice, Vrhnika, 100 Din; Valentina Jelovšek, posestnica, Vrhnika, 100 Din; Vinko Kunstelj, les. trg., Vrhnika, 100 Din; Kmečka posojilnica, Vrhnika, 100 Din; Občinska hranilnica, Vrhnika, 100 Din; Jos. Lenarčič, tovarnar, Vrhnika, 100 Din; Antov Verbič, tovarnar, Sap pri Vrhniki, 100 Din; Josip Jernejčič, trg., Vrhnika, 100 Din. Krajevni odbor Vrhnika se zgoraj imenovanim darovalcem najvljudneje zahvaljuje ter naznanja, da od darovanega denarja ostane 80% Krajevni odboru na Vrhniki, ki bo razdeljen najsiromašnejšim vojnim invalidom in vdovam vrhniškega okraja za božičnico.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Slovenski Bistrici izrazi vsem darovalcem za invalidske žebličke najtoplejšo zahvalo z obvestilom, da so bili dne 6. novembra 1932 pri proslavi

razvitja invalidske zastave v Beogradu zabiti v ščit invalidske zastave.

Krajevni odbor UVI v Murski Soboti se tem potom pristrčno zahvaljuje vsem onim, ki so o priliki posvečenja invalidske zastave v Beogradu dne 6. novembra t. l. darovali za spominske žebličke, in sicer: g. Benko Josip, nar. poslanec v Murski Soboti, za zlati žebelj 100 Din; g. Čeh Franc, trgovec v Murski Soboti, za srebrni žebelj 50 Din; g. Nemec Janez, trgovec v Murski Soboti, za srebrni žebelj 50 Din; g. Hahn Izidor, trgovec v Murski Soboti, za srebrni žebelj 50 Din; g. Kerec Franc, vodja borze dela v Murski Soboti, za srebrni žebelj 50 Din; skupaj 300 Din. Po odbitku nabavnih stroškov se je ostali znesek razdelil med siromašne vojne žrtve kot božična podpora.

Krajevni odbor v Trzinu se tem potom najpristrčneje zahvaljuje vsem, ki so darovali spominske žebličke za našo zastavo, katero nam je poklonilo Nj. Vel. kralj Aleksander I. Odbor prosi vse prijatelje vojnih žrtev, da nam ostanejo še nadalje naklonjeni, ker s tem pripomorejo k olajšanju bede teh siromakov. Darovali so sledeči: Ed. Glanzman, veleindustrija, za zlat žebliček 150 Din; Andrej in Leo Glaser vsak po 150 Din; tovarna »Peko« 150 Din; za srebrne žebličke po 100 Din: županstvo občine Križe, županstvo občine Sv. Ana, Tržiška posojilnica, dr. Pavel Pance, Carhries Moline, Karol Globočnik, dr. Ka-

Kdaj je mogoče ponovno sojenje.

Po § 73 invalidskega zakona se more zahtevati ponovno sojenje samo enkrat.

Invalidi od I.—IV. skupine imajo po § 39 invalidskega zakona pravico zahtevati ponovni pregled, kadarkoli nastopi slučaj poslabšanja njihovih posebnosti.

Treba je torej upoštevati, da je slučaj, če je bil invalid ponovno pregledan, posebno ako je pregledna komisija ugotovila spremembo procentov, tudi ponovno sojenje. To pa radi tega, ker mu od te spremembe teče drugačna invalidnina, ki jo mora priznati edino invalidsko sodišče. Na ta način imajo invalidi od 60% naprej lahko večkrat. Ponovno sojenje je v slučaju novega dokazovanja po § 73 inv. zakona vezano na rok pol leta. Ako ta rok poteče, potem ni več mogoče zahtevati ponovnega sojenja, čeprav se pravica dotičnega naknadno še pokaže.

Tako na primer se komu zmanjša davek pod 120 Din letno, ali najde nove priče, ki jih prej ni mogel dobiti itd.

Sredstva za začetek zidave invalidskega doma v Beogradu.

Ministrski svet je na svoji seji z dne 7. septembra 1932 na podlagi § 6 toč. 3 finančnega zakona za leto 1932/33 pooblastil g. ministra socialne politike in narodnega zdravja, da more začeti graditi in izdajati odločbe o stroških do 5 milijonov Din iz »fonda za vojne invalide« za prva začetna dela pri gradbi invalidskega doma.

Tudi Glavna kontrola je odobrila gorjenje rešenje ministrskega sveta, da zamore g. minister socialne politike in narodnega zdravja iz fonda za vojne invalide pri Državnih hipotekarni banki nakazovati do 5 milijonov Din za prva začetna dela gradbe invalidskega doma proti temu, da iz te vsote lahko vrši izplačila samo od časa do časa po potrebah in na podlagi likvidnih plačilnih piskov ter da se morajo posamezni rešenja o izdatkih dostavljati Glavni kontroli radi soglašanja v smislu čl. 26 toč. 5 zakona o Glavni kontroli.

DRŽAVA BREZ GRAMOFONA.

Po vseh krajih sveta se je razširil gramofon kot najčestje razvedrilno sredstvo; posebno med ženskami je priljubljen, ker jim med delom igra prijetne pesmi in glasbene komade. Je pa v Aziji država, kjer se gramofon ne sliši. To je arabska država Jemen, kjer je pod zakonom prepovedano igranje na gramofon.

Širite »Vojnega invalida«

jetan Ahačič, Ivan Lončar, Slov. planinsko društvo Tržič, županstvo občine Kovor, županstvo občine Sv. Katarina, Podporno društvo izučeniščevlarskih pomočnikov; za srebrne žebličke po 50 Din in več: Zveza bojevnikov, skupina Tržič 50 Din, dr. Premru 50 Din, Karl Koželj 50 Din, Pavel Engelsberger 50 Din, Anton Belhar 55 Din, Janez Verdir 60 Din, Blaž Jeglič 50 Din, Avgust Primožič 50 Din, Zadruga rokodelskih obrti 100 Din, Čevljarska zadruga 100 Din, Brata Markič 50 Din, Henrik Paternoster 50 Din, Henrik Snoj, župan mesta Tržič 50 Din, Kralj Rok 50 Din, Mestna občina Tržič 100 Din, Brata Verbič 60 Din, ing. Polak 50 Din, Prostovoljno gasilsko društvo Tržič 50 Din, Mirko Lavš 50 Din, Bralno društvo Tržič 50 Din. Do sedaj je bilo kasiranega skupno 2870 Din. Od te vsote odpošlje krajevni odbor 540 Din Središnjemu odboru za nabavo spominskih žebličkov, ostala vsota ostane blagajni krajevnega odbora za obdaritev najrevnejših članov, v prvi vrsti brezposelnih, ki so v največji bedi in so odvisni le od tega, kar jim nudimo naših skromnih podpor. V imenu teh siromakov se odbor še enkrat vsem najlepše zahvaljuje in prosi nadaljnje naklonjenosti. — Kdor od darovateljev bi se mogoče zanimal za slike, ki so bile posnete o priliki blagoslovitve, jih bo po možnosti krajevni odbor nabavil in razposlal vsem darovateljem proti malenkostni odškodnini. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Ako je potekel polletni rok, ne more doseči več ponovnega sojenja, čeprav ima nove dokaze v rokah.

Iz tega se vidi, da je sedanja dolžba v invalidskem zakonu nepravilna. Vendar pa opozarjamo naše invalide, ki imajo od 60% naprej delanežmožnosti, na možnost, da vseeno lahko dosežejo ponovno sojenje, čeprav je preteklo od zadnje rešitve že nad pol leta. In sicer lahko vpeljejo ponovno sojenje tudi v slučaju premoženjskih (davčnih) sprememb ali pa drugih naknadnih dokazov, ako dosežejo ponovni pregled.

Obenem z reševanjem glede zvišanja invalidnine se potem reši tudi vprašanje siromašnosti in druge spremembe. Ako invalid nima več drugih možnosti, da bi dosegel ponovno sojenje (ker je rok že zamujen), lahko to eventuelno doseže s tem, da zaprosi najprej za ponovni pregled.

Seveda morejo to doseči le invalidi, ki imajo vsaj 60% nesposobnosti.

Drugi nižji pa tega ne morejo doseči.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Fricko Juvan. Kolodvorska ul. 35. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani. — Predstavnik za tiskarno: Albert Kolman.

Srečno novo leto želi svojim gostom
Ivan Kos
gostilna pri Kameniti mizi
Zgornja Šiška

Srečno novo leto želi

Ivan Cemegostilna pod klančkom
VRHNIKA

Srečno in veselo novo leto želi

vsem obiskovalcem

Matevž Ziherl

gostilničar

ŠKOFJA LOKA

Se priporočam za nadaljnji obisk.

Tovarniška zaloga koles in šival-
nih strojev nudi po najugodnejših
cenah trrdka**Jos. Jernejčič**

VRHNIKA

Srečno novo leto želi

F. Ravnihar

izdelovanje soda-vode in pokalic

ŠKOFJA LOKA

Srečno novo leto želi

**Frie
Jeršinovic**strojarna in trgovina
VRHNIKA

Srečno novo leto želi

I. A. Sunara

točilnica

LJUBLJANA,

Cankarjevo nabrežje 5

Srečno novo leto želi

Pavel Černeure, zlatnina, kolesa, šivalni in
pisalni stroji in motorna kolesa
ter se za nadalje priporoča

RADOVLJICA

Srečno novo leto želi

Jože Čebašek

mesarija

RADOVLJICA

Srečno novo leto želi

Ivan in Jerica Stihler

gostilna Kunstelj

RADOVLJICA

Srečno novo leto želi

Franc Jaklič

trafika

RADOVLJICA

Srečno novo leto želi

Joško Vidic

tovarna pletenin

RADOVLJICA

Srečno novo leto želi

Vinko Savnik

manufaktura, galanterija

RADOVLJICA

Jesenice

Bled

Srečno novo leto želi

vsem cenj. gostom

gostilna pri »Lectarju«

Franc Dolžan

RADOVLJICA

ter se za nadaljnjo naklonjenost
priporoča.

Izletniki, smučarji!

Ne pozabite obiskati
slaščičarne in pekarnice**Viktorja Žužka**

ŠKOFJA LOKA, Mestni trg.

Srečno in veselo novo leto želi

E. Franchetti

frizerski salon

LJUBLJANA, Tyrševa ulica 20

Srečno novo leto želi

Franz Anžič

mesar

(stojnica v Šolskem drevoredu)

LJUBLJANA

Ljudska hranilnica
in posojilnica

V ŠKOFJI LOKI

izvršuje vse denarne posle.

Srečno novo leto 1933 želi

Anton Šubicusnjarna in tovarna usnja ter vseh
čevlarskih potrebščin

ŠKOFJA LOKA

Albert Špeletič

sobno slikarstvo

LJUBLJANA, Emonska cesta 25

se priporoča cenjenemu občinstvu.

Slika po vseh vzorcih, najmoder-
nejše in najtočnejše.

Srečno novo leto želi

Anton Zajc

mesar

LJUBLJANA

Vodnikov trg Poljanska cesta

Se priporoča cenjenemu občinstvu.

Srečno novo leto želi

vsem interesentom

**Produktivna zadruga ljubljanskih
mizarjev, zadruga z o. z.**

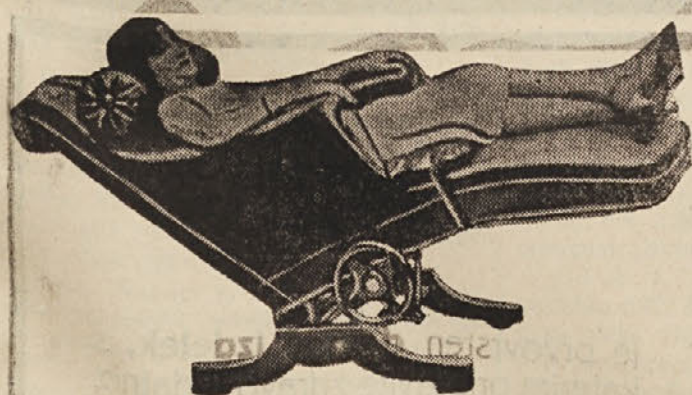
Srečno in veselo novo leto želi

manufaktura

MARKO ROSNER

MARIBOR

Telefon inturb. 22-32.

Patentni zložljivi foteljposebno priporočljiv za
bolnike, kateri trpe na
astmi ali drugih boleči-
nah v nogah.Priporoča se tudi za vsa
v tapetniško stroko spa-
dajoča dela po najnižjih
cenah.**I. Klobčaver, Ljubljana, Poljanska 17**
(dvorišče)Očala, ščipalce, umetna očesa,
dalinogled, foto-aparate, toplo-
mere, barometre itd. kupite v
veliki izbiri najcenejše pri**F. P. Zajec**

izprašan optik in urar

LJUBLJANA, Stari trg 9.

Velika zaloga vsakovrstnih ur,
zlatnine in srebrnine.
Ceniki brezplačno.DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA:**MOTOH KAVA**in zaloga kavinih **Mocca kock.**Kocka za **Din 1** — zadostuje za
skodelico dobre črne kave.

PRISTNE KRANJSKE KLOBASE nudi trdka J. ROZMAN Ljubljana, Sv. Petra cesta 83 Brzoiav: Rozman Ljubljana Telefon 27-66 Razpošilja od 5 kg naprej po poštnem povzetju.	Optični zavod Josip F. Goldstein LJUBLJANA, Pod Trančo 1 priporoča bogato zalogo. — Popravila se izvršujejo promptno in najceneje.	Srečno novo leto želi Ivan Karažija železnina MARIBOR	Srečno novo leto želi Franc Grilc RADOVLJICA modna in manufakturna trgovina Cenjenemu občinstvu se kar najvjudneje priporočam.
Za naš denar naj se kupujejo naši domači proizvodi: prašek za pecivo, vanilin sladkor, rumenilo in pudring praške „ ADRIA “	Veletgovina usnja Brata Moskovici LJUBLJANA zaloga strojarskih maščob, kemikalij in strojil (ekstrakti). Telefon interurb. 25-15.	KAROL USSAR tovarna tehtnic (vag) priporoča svojo vsakovrstno zalogo tehtnic najboljše kvalitete.	Srečno novo leto želi Janežič Franc gostilna »pri Jožetu« DOMŽALE
„SLOVENIJA TRANSPORT“ LJUBLJANA, Miklošičeva c. 21 palača Vzajemne zavarovalnice Železniško - carinsko špedicijsko in transportno podjetje želi vsem cenj. naročnikom in trgovskim prijateljem prav srečno novo leto!	Srečno novo leto želi Pavel in Minka Terdan gostilna pri Ribenčanu LJUBLJANA MOSTE, Zaloška cesta 4.	Srečno in veselo novo leto želi modna trgovina Anton Paš MARIBOR, Slovenska ulica 4	Srečno novo leto želi Josip Adamič vrvarna DOMŽALE

Srečno novo leto želi
Janko Novak, pletilna industrija, Radovljica
ter se za nadaljna naročila priporoča.

Benedikt Satler
LJUBLJANA — MOSTE
Pokopališka ulica 5

D

izdeluje vsakovrstne kipe, reliefe, portrete po lastnih ali danih načrtih ter izvršuje vsa v kiparsko stroko spadajoča dela. — Modeli svetnikov za zvonolivarne. Cene zmerne. Za strokovnjaško izvršitev jamči.

BUDHHA čajne mešanice so najboljše
TEA IMPORT
Telefon 26-26 - Brzoiavi TIMPORT. Ljubljana, Večna pot 15

LEGAT — specerija — delikatesa — zajutrkovalnica
Ljubljana — Miklošičeva cesta št. 28
Kava, dnevno sveža iz lastne novodobne pražarne

Julija Polajnko
Idelovanje in barvanje klobukov ter volneni izdelki domače izdelave.
LJUBLJANA, Klunova ulica 7

Delikatesna trgovina
I. BUZZOLINI
LJUBLJANA, Lingarjeva ulica 1
Zaloga sira, salame in sardin, tu- in inozemskih likerjev

Vabimo Vas,
oblečite se pri nas!
Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin.
Za mal denar — Trenchcoate, suknje, obleke, perilo in drugo.
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Vojni tovariši in invalidi!

Priporoča se trdka damskih slamnikov in klobukov

Cecilija Bricelj, Ljubljana

Križevniška ulica št. 2 in Vodnikov trg (stojnica)

Vam nudi dobro blago po najnižjih cenah. Sprejemajo se popravila in barvanje vseh vrst klobukov.

Dr. Pirčeva sladna kava

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.